

## UZASADNIENIE

**Wyrokiem z dnia 27 września 2017 r. (sygn. akt XI GC 751/16) Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie uchylił w całości wyrok zaoczny z dnia 5 października 2016 r. wydany przez tenże Sąd Rejonowy w sprawie o sygnaturze akt XI GC 751/16 (pkt I), umorzył postępowanie ponad kwotę 54,31 zł (pkt II), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt III), przyznał pełnomocnikowi z urzędu adwokatowi M. K. zwrot kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie w kwocie 442,80 zł (pkt IV), odstąpił od obciążania pozwanego kosztami procesu (pkt V), umorzył postępowanie ponad kwotę 127,85 zł (pkt VI), oddalił powództwa w pozostałym zakresie (pkt VII), odstąpił od obciążania pozwanego kosztami procesu (pkt VIII), przyznał pełnomocnikowi z urzędu adwokatowi M. K. zwrot kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie w kwocie 1.476 zł (pkt VIII), umorzył postępowanie ponad kwotę 113,36 zł (pkt X), oddalił powództwa w pozostałym zakresie (pkt XI), odstąpił od obciążania pozwanego kosztami procesu (pkt XII), przyznał pełnomocnikowi z urzędu adwokatowi M. K. zwrot kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie w kwocie 1.476 zł, w tym podatek VAT w kwocie 276 zł.**

Powódka zaskarżyła powyższy wyrok w części tj. w zakresie oddalonej kwoty roszczenia w łącznej wysokości 295,52 zł oraz w zakresie punktów V, VIII i XII. Zaskarżonemu orzeczeniu powódka zarzuciła naruszenie:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędne uznanie, iż strona powodowa nie wykazała dowodów na poparcie swoich twierdzeń i wniosków, z których wywodzi skutki prawne, w szczególności uznanie, że poprzez dowody przedłożone do akt sprawy powódka nie udowodniła istnienia zobowiązania, podczas gdy prawidłowa analiza dowodów winna doprowadzić sąd do konkluzji, iż roszczenie zostało udowodnione,
- art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 102 k.p.c. polegające na jego niewłaściwym zastosowaniu i uznaniu, że zaistniały okoliczności szczególne, uzasadniające brak zasądzenia od strony przegrywającej kosztów zastępstwa adwokackiego strony powodowej, mimo braku podstaw do nieuwzględnienia wniosku powódki o zwrot ww. kosztów,
- art. 6 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że powódka nie wykazała istnienia zobowiązania, podczas gdy dołożyła ona wszelkich starań załączając dokumenty wykazujące zasadność roszczenia.

Mając na uwadze przedstawione zarzuty powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie na rzecz powódki od pozwanego kwoty w wysokości 295,52 zł, na którą składa się kwota: 127,85 zł tytułem odsetek ustawowych oraz ustawowych za opóźnienie z art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych wyliczonych od faktury nr (...) wyliczonych od dnia 16 grudnia 2015 r. do dnia 28 kwietnia 2016 r. od kwoty 2.306,54 zł, od dnia 29 kwietnia 2016 r. do dnia 27 lipca 2016 r. od kwoty 1.606,54 zł, od dnia 28 lipca 2016 r. do dnia 29 sierpnia 2016 r. od kwoty 1.222,85 zł, za dzień 30 sierpnia 2016 r. od kwoty 22,85 zł; 113,36 zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie z art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych od faktury VAT o numerze (...) wyliczonych od kwoty 2.306,54 zł od dnia 16.01.2016 r. do dnia 27 maja 2016 r., od kwoty 1.306,54 zł od dnia 28 maja 2016 r. do dnia 30 sierpnia 2016 r., od kwoty 129,39 zł od dnia 31 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty, 54,31 zł tytułem odsetek ustawowych oraz odsetek ustawowych za opóźnienie z art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych od faktury VAT o numerze (...) od dnia 16 listopada 2015 r. do dnia 27 lipca 2016 r. Ponadto wniósł o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów postępowania sądowego w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych za obie instancje, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania za II instancję.

### **Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

Apelacja okazała się bezzasadna.

Przedmiotowa sprawa została rozpoznana w postępowaniu uproszczonym, regulowanym przepisami art. 505<sup>1</sup> - 505<sup>13</sup> k.p.c. Sąd odwoławczy nie przeprowadzał postępowania dowodowego, zatem zgodnie z art. 505<sup>13</sup> § 2 k.p.c. uzasadnienie niniejszego orzeczenia powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Na wstępie zaznaczyć trzeba, że zaskarżając wyrok w części w istocie powódka nie przeczyła trafności rozstrzygnięcia w zakresie umorzenia postępowania - na skutek ograniczenia poszczególnych roszczeń i również Sąd Okręgowy nie dopatrywał się zaistnienia jakichkolwiek przesłanek uzasadniających zakwestionowanie skuteczności tej czynności w świetle art. 203 k.p.c., a w konsekwencji poprawności orzeczenia znajdującego podstawę w art. 355 § 1 k.p.c.

Przyjmując za własne zarówno ustalenia faktyczne, jak i dokonaną przez Sąd Rejonowy ocenę prawną w trzech sprawach połączonych do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia, nie znajdując potrzeby powielania, Sąd Odwoławczy akceptuje także wywody dotyczące podstawy prawnej żądania zapłaty pozostałych po cofnięciu pozwu odsetek opartej na art. 481 par. 1 k.c. w zw. przepisami ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowy.

Odnosząc się zaś do poszczególnych zarzutów apelacyjnych, w pierwszej kolejności podkreślenia wymaga, iż materialnoprawny rozkład ciężaru dowodu opisany regułą art. 6 k.c. wskazuje kierunek aktywności dowodowej stron. W myśl powołanego przepisu ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Stosownie do powołanej regulacji ten, kto powołując się na przysługujące mu prawo, żąda czegoś od innej osoby, obowiązany jest udowodnić okoliczności faktyczne uzasadniające to żądanie, ten zaś, kto odmawia uczynienia zadość żądaniu, a więc neguje uprawnienia żądającego, obowiązany jest udowodnić fakty wskazujące na to, że uprawnienie żądającemu nie przysługuje. Uwzględniając cel powyższego unormowania podkreślić należy, że udowodnieniu podlegają fakty prawotwórcze, czyli wskazujące na istnienie prawa oraz fakty niweczące lub tamujące prawo - świadczące o tym, że żądanie strony jest nieuzasadnione. Według tych ogólnych norm na stronie powodowej spoczywa ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenia, a na stronie pozwanej obowiązek udowodnienia okoliczności uzasadniających jej wnioski o oddalenie powództwa. Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy nie powinno ulegać wątpliwości, że na tle powstałego sporu, na powódce, jak słusznie przyjął Sąd pierwszej instancji, spoczywał, wobec spełnienia roszczenia, ciężar wykazania ostatecznego rozliczenia wszystkich dokonanych przez pozwanego wpłat, a więc tego w jaki sposób i jakie wpłaty uregulowane do dnia wydania zaskarżonego wyroku zostały zaliczone na jakie faktury, w jakiej części na odsetki i w jakiej na należności główne.

Na podstawie twierdzeń stron, zgłoszonych zarzutów i zaoferowanych dowodów Sąd Rejonowy uznał powyższe okoliczności za nieudowodnione. Oddalając powództwo co do poszczególnych roszczeń Sąd słusznie wskazał, że w toku postępowania powód wskazał wprawdzie, że dokonana przez pozwanego wpłata w kwocie 333,82 Euro w całości pokryła odsetki określone na kwotę 54,31 zł (przy czym powódka nie cofnęła pozwu w tym zakresie), niemniej pominął milczeniem na co zaliczona została ta wpłata w części przekraczającej kwotę 54,31 zł, co skutkowało trafnym przyjęciem, że zaspokojeniu uległa nie kwota 54,31 zł ale również 127,85 zł i 113,36 zł. W świetle powyższego trudno tym samym znaleźć podstawę do czynienia Sądowi Rejonowemu zarzutu naruszenia art. 6 k.c., zwłaszcza mając na uwadze pozostałe twierdzenia postulującego co do nietrafnej oceny materiału dowodowego. Czym innym jest bowiem przerzucenie ciężaru dowodowego na niewłaściwą stronę procesu, tym samym naruszenie art. 6 k.c., a czym innym nietrafna ocena zebranego materiału dowodowego - co ostatecznie zdaje się dostrzegać pełnomocnik apelującej czyniąc kolejny zarzut naruszenia właśnie art. 233 k.p.c.

W ocenie Sądu Odwoławczego przy wydaniu zaskarżonego rozstrzygnięcia nie doszło do naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Do skutecznego postawienia takiego zarzutu konieczne jest wskazanie konkretnych przyczyn dyskwalifikujących wywody Sądu pierwszej instancji w tym zakresie. W szczególności strona skarżąca powinna wskazać, jakie kryteria

oceny naruszył sąd analizując materiał dowodowy, uznając brak wiarygodności i mocy dowodowej poszczególnych dowodów lub niesłusznie im ją przyznając (tak SN m.in. w orzeczeniach z 23 stycznia 2001 r., IV CKN 970/00, LEX nr 52753; z 12 kwietnia 2001 r., II CKN 588/99, LEX nr 52347; z 10 stycznia 2002 r., II CKN 572/99, LEX nr 53136). Jako zasadnicze kryteria tej oceny wyróżnia się zgodność wniosków sądu z zasadami logiki i doświadczenia życiowego oraz komplementarność (spójność) argumentacji polegającej na wyprowadzaniu poprawnych wniosków z całokształtu materiału procesowego. Spójność ta będzie więc naruszana w przypadku nieuzasadnionego pominięcia w argumentacji wniosków przeciwnych wynikających z części dowodów. Dla podważenia prawidłowości oceny dowodów przedstawionej przez Sąd pierwszej instancji skarżący winien więc wykazać w jakich konkretnie fragmentach argumentacja Sądu jest sprzeczna z zasadami logiki lub doświadczenia życiowego, względnie które elementy materiału dowodowego (dowody) zostały przez ten Sąd wadliwie pominięte i jakie wnioski faktyczne, z tychże fragmentów materiału procesowego powinny być w sposób poprawny wyprowadzone. Takiego wyводу skarżąca w apelacji jednak w ogóle nie przeprowadziła. Powódka ograniczyła się bowiem jedynie do stwierdzenia, że w pismach procesowych oraz przedłożonych dowodach szczegółowo wyjaśniła w jaki sposób zostały rozliczone wpłaty dokonane przez pozwanego, odnosząc się również do przedłożonego przez pozwanego potwierdzenia wpłaty na kwotę 333,82 Euro.

Mając zresztą na uwadze treść uzasadnienia apelacji i wskazanych wyżej zarzutów przyjąć należy, iż pomimo zakresu zaskarżenia kwestionowana była co do zasady trafność rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu. W odniesieniu do zarzutu o art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 102 k.p.c. zauważyć jednak należy, że również w tym przypadku poza jego wyartykułowaniem i wyrażeniem dezaprobaty dla rozstrzygnięcia o kosztach, powódka nie przedstawiła żadnej argumentacji mogącej skutkować rozstrzygnięciem w postulowanym przez nią kierunku. Poprzestając na wyrażeniu swojej oceny, zgodnie z którą w sprawie niniejszej nie zachodził szczególnie uzasadniony wypadek pozwalający na odstąpienie od obciążania kosztami zastępstwa procesowego strony na podstawie art. 102 k.p.c. podkreśliła, iż wystąpienie na drogę sądową przez powódkę było jak najbardziej usprawiedliwione - pozwany bowiem dokonując spłaty zadłużenia w trakcie trwania procesu niewątpliwie dał powód do wytoczenia powództwa.

Kwestia zwrotu kosztów niezbędnych do celowego prowadzenia postępowania została uregulowana w przepisach art. 98 i następnym k.p.c. Zgodnie z brzmieniem art. 98 § 3 k.p.c. do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie tego pełnomocnika, określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego pełnomocnika, koszty sądowe oraz koszt nakazania przez sąd osobistego stawiennictwa strony. Stosownie do treści art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Zgodzić trzeba się przy tym z powódką, co zresztą wynika z powszechnie przyjętego w orzecznictwie poglądu tak przytoczonego w apelacji jak i w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że fakt zaspokojenia przez stronę pozwaną dochodzonego roszczenia już po wniesieniu pozwu zasadniczo wskazuje, że to pozwany winien być uznany za stronę przegrywającą spór. W przedmiotowej sprawie nie ulega wątpliwości, że pozwany zaspokoił dochodzone pozwem roszczenie już po wniesieniu pozwu w związku z tym powód cofnął pozew w zakresie żądania głównego. Pomimo wyjaśnienia, że dokonana przez pozwanego wpłata w kwocie 333,82 Euro w całości pokryła odsetki określone na kwotę 54,31 zł powódka nie cofnęła pozwu, co skutkowało orzeczeniem o jego oddaleniu w tej części i uznaniu powódki za stronę przegrywającą.

Wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik sprawy w zakresie kosztów sądowych stanowi art. 102 k.p.c. znajdujący zastosowanie w szczególnie uzasadnionych wypadkach. Na podstawie powołanego przepisu uznając, iż istnieją przesłanki do jego zastosowania sąd może nie zasądzać od strony przegrywającej całości lub części kosztów. Przy kwalifikacji wypadków szczególnie uzasadnionych koniecznym jest uwzględnienie całokształtu okoliczności konkretnej sprawy i to związanych tak z samym przebiegiem procesu jak i będące „na zewnątrz” procesu. Szczególne znaczenie dla oceny możliwości zastosowania urzeczywistnionej w art. 102 k.p.c. zasady słuszności ma również ocena zachowania się stron z punktu widzenia zasad współżycia społecznego. Zgodny z zasadami współżycia społecznego powinien być zaś między innymi sposób wykonania zobowiązania (art. 354 § 1 i 2 k.c.). Obowiązek współdziałania przy wykonywaniu zobowiązania obciążający zarówno dłużnika jak i wierzyciela oznacza bowiem, że każdy z nich powinien baczyć na uzasadniony interes kontrahenta i nie czynić nic takiego, co by wykonanie zobowiązania komplikowało, hamowało lub udaremniało. Zasada współdziałania wierzyciela z dłużnikiem przy wykonywaniu

zobowiązań obowiązuje przy tym obecnie nie tylko w obrocie powszechnym, ale również gospodarczym (zob. np. art. 66<sup>1</sup> § 2 i art. 66<sup>2</sup>). Sąd Rejonowy słusznie stanął więc na stanowisku, że zachowanie powódki - która poprzez działanie swoich pracowników zwodziła pozwanego w kwestii zadłużenia, wprowadzała pozwanego w błąd co do rozłożenia należności na raty, nie współdziałała z pozwanym przed wszczęciem postępowania, a jednocześnie nie wykazała w toku procesu sposobu rozliczenia, w szczególności wpłaty dokonanej w dniu 4 listopada 2016 r. - pozostawało w sprzeczności z treścią art. 354 § 2 k.c., a tym samym zasadami współżycia społecznego, co z kolei uzasadniało odstąpienie od obciążania pozwanego powstałymi po stronie powodowej kosztami w sprawie.

Reasumując, w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego - zarzuty powódki naruszenia prawa materialnego i prawa procesowego - nie zasługiwały na uwzględnienie, a tym samym, apelacja jako bezzasadna, podlegała oddaleniu. W tym stanie rzeczy na podstawie art. 385 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

Sygn. akt VIII Ga 21/18 S., dnia 26 marca 2018 roku

## ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)